

FACULTAT D'EDUCACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

**PERCEPCIONS ENTORN DE LA LLENGUA EN UN
CENTRE EDUCATIU AMB PPEC A PEGO**

Autora: Núria Mengual Santacreu

Tutora: Sandra Montserrat Buendia

2015/2016

1. Introducció.....	3
1.1 Objectius i hipòtesi.....	4
1.2 La minorització lingüística: usos i percepcions.....	5
1.3 Metodologia	
1.3.1 Etnografia educativa.....	8
1.3.2 Arreplega de dades	
a) Situació sociolingüística de Pego.....	9
b) El centre	11
c) La mostra.....	14
d)L'enquesta	15
2. Anàlisi de resultats.....	17
3. Conclusions.....	38
4. Propostes futures.....	40
5. Bibliografia.....	41
6. Annexos.....	43

1. Introducció

El treball que es presenta a continuació naix de les estades del pràcticum del grau de Mestre d'Educació Primària en un centre educatiu de Pego. El treball diari a l'aula amb l'alumnat de primer de primària ens va fer percebre algunes actituds respecte de la llengua que ens van cridar l'atenció. Vam considerar que seria interessant que aquesta intuïció la sistematitzarem en forma de breu investigació.

En concret, volem conèixer les percepcions de l'alumnat d'educació primària entorn de la llengua, en un centre on sols s'imparteix una línia PPEC i en un poble valencianoparlant.

El treball que presentem s'estructura de la manera següent. Primerament, s'exposaran els objectius que persegueix aquesta investigació. Per tal de poder emmarcar el treball, considerem que és necessari definir en quin context de minorització es troba el català al País Valencià (PV). Seguidament explicarem el marc metodològic en què s'encabeix la nostra investigació: l'etnografia educativa. També, descriurem la situació sociolingüística de la localitat en la qual es troba el centre educatiu, així com, les característiques del centre educatiu mateix. Finalment, presentarem les característiques de l'enquesta amb què aconseguirem dades que ens permetran assolir els nostres objectius.

Per finalitzar amb el treball, presentarem les propostes de recerca que es poden derivar de la feina feta.

1.1.Objectius i hipòtesi

Els objectius que persegueix aquesta investigació són primerament caracteritzar des d'un punt de vista sociolingüístic (usos i percepcions) una escola concertada d'un poble valencianoparlant, també trobem interessant conèixer la percepció de l'alumnat de primària sobre la llegua, així com saber quina llengua és la que utilitzen els alumnes en l'àmbit escolar en un context concret. Seguidament pretenem reflexionar críticament sobre la situació del valencià a l'escola, i per acabar, conèixer els hàbits relacionats amb la lectura i els mitjans de comunicació

La situació sociolingüística d'un poble valencianoparlant fa esperar que els usos i la percepció de la llengua pròpia foren molt positius, tanmateix, partim de la hipòtesi que a pesar d'aquest paisatge tant favorable, la minorització lingüística general afecta negativament aquets usos i percepcions

Provarem d'obtenir la resposta d'aquest objectius amb l'ajuda d'enquestes i activitats que treballen la llengua.

1.2.La minorització lingüística: usos i percepcions

Per tal de garantir la normalització de la llengua del País Valencià es va elaborar la Llei 4/1983 de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, la qual té com a objectiu principal, “complimentar i desplegar allò que disposa l'article seté de l'Estatut d'Autonomia quan regula l'ús normal i oficial del valencià a tots els àmbits de la convivència social, així com el seu ensenyament” (Títol preliminar, article I)

Aquesta llei fa un sèrie de declaracions importants, que haurien de dur-se endavant seriosament, són aquestes:

- “Fer efectius els drets de tots els ciutadans a conèixer i usar el valencià.
- Protegir la seua recuperació, garantir l'ús normal i oficial i regular els criteris d'aplicació del valencià en tres àrees fonamentals per garantir la vertebració de la nostra llengua com una llengua viva i normalitzada. Aquestes àrees s'adrecen a l'administració, als mitjans de comunicació i al ensenyament del valencià a l'escola”. Esteve, Esteve, Teodoro (2005)

Aquesta llei, la LUEV encara vigent, no es du a terme com caldria, ja que, per exemple, no s'ha desplegat el requisit lingüístic per optar a una plaça pública. I d'altra banda, no s'ha desplegat com caldria l'ús del valencià en els mitjans de comunicació. Tots dos fet discriminen els valencianoparlants. En primer lloc, perquè el valencianoparlant no és atès en la llengua i, en segon lloc, no hi té accés en àmbits amb diversos tipus de formalitat, com és el cas de la televisió, els diaris o la ràdio. El tancament de RTVV és un acte de rebuig contra la llengua d'un País. La falta d'un canal en valencià fa que les futures generacions que ara creixen es crien en un àmbit on poden veure dibuixos i programes solament en castellà, deixant de banda l'aprenentatge automàtic de la llengua del País Valencià.

També és cert que RTVV es trobava molt allunyat d'una varietat estàndard del valencià, on hi predominava un model lingüístic diglòssic. Encara que parlem d'una televisió en valencià, tant sols s'emetien programes infantils, informatius i producció pròpia en la nostra llengua, les pel·lícules que tenien màxima audiència eren emeses en castellà. Però així i tot, fins abans del tancament, la llengua estava en contacte amb la població valenciana.

No podem dubtar que RTVV i, en general, els mitjans de comunicació en valencià, feien de columna vertebradora del PV.

Potser la part més desplegada de la LUEV és la que fa referència a l'escola, Sota l'empara d'aquesta llei es crearen tres línies:

- PEC: Programa d'Ensenyament en Castellà
- PEV: Programa d'Ensenyament en Valencià
- PIL: Programa d'Immersion Lingüística

L'aplicació d'aquests mètodes d'ensenyament de llengües ha beneficiat prou l'ús del valencià sobretot en zones castellanoparlants, però açò no és suficient. No és pot tolerar que al sud del País Valencià es poden emparar a la llei d'exempció del valencià, açò fa que tinga unes repercussions fatals per a la nostra llengua, però no sols aquest factor influeix negativament, sinó la formació del professorat moltes vegades és escassa en zones castellanoparlants, ja que fa que l'ensenyament del valencià perda qualitat.

És evident, d'altra banda, que els partits polítics que han governat el nostre país durant molts anys, han sigut qui han determinat la situació lingüística de minorització que pateix el català al País Valencià.

“El concepte minorització designa un procés global de substitució, indica un efecte de l'aïllament progressiu, tan geogràfic com demogràfic, com de les possibilitats d'utilització de l'idioma recessiu ”. Querol (2000)

La minorització lingüística té múltiples conseqüències. N'hi ha d'evidents, com la prohibició de la llengua en els mitjans de comunicació de què hem parlat adés, però, també, n'hi ha de no tan clares que determinen la vitalitat etnolingüística dels valencianoparlants (Baldaquí 2004: 15). Aquestes darreres afecten, concretament, als usos i a les percepcions. Quant als PV, l'abandonament dels usos a favor del castellà és un problema que ja ha estat estudiant a bastament (p ex cf Montoya 1995) i afecta la vida pública dels valencianoparlants que canvien al castellà sempre que hi haja un interlocutor d'aquesta llengua, però, també, la vida privada, amb la interrupció generacional que posa en una posició greu la supervivència de la llengua. Sovint el motor d'aquests usos son les percepcions (actituds) dels parlants

envers de la llengua. Aquestes actituds sovint estan relacionades amb la percepció de la llengua pròpia respecte de la majoritària: aquesta darrera es considera més útil, més bella, etc (Colom 2003)

Segons Josep Martines, la llengua és l'instrument que ens permet crear aquest món, i conseqüentment, formar la nostra identitat, tal i com diu Josep Angel Mas, que el reforç de la identitat l'arrossega la llengua que s'use. Per això parlem d'una forta relació entre llengua i identitat.¹

“La minorització de la llengua catalana és la seva pèrdua d'ús social davant la presència de la llengua dominant”. Gil (2010)

En general, segons els experts, aquestes dues conseqüències són fruit d'una identitat molt malmesa.

Als valencians se'ns pot caracteritzar per moltes coses, però la llengua és un fet fonamental que fa que ens vegam com a part del País Valencià. Des de diferents punts de vista polítics, fa que la identitat i la llengua es vega diferent, per exemple, alguns partits polítics no veuen com la llengua és el base del nostre país, i s'intenta contínuament llevar-li importància, inclús fins amagar-la per fer-la desaparèixer. Entenen que altres factors per constituir la identitat valenciana són la religió, els costums, el treball, les tradicions, entre altres.

La identitat ens fa sentir partícips d'una comunitat, per això és tan important el símbol, el sentit i la identitat, per tal de poder ubicar a l'individu dins d'una societat.

Segons Querol (2000) “la identitat és una construcció sorgida de la interacció de les activitats i situacions d'un grup social amb el seu context social i físic”. Per tant podem dir que el context lingüístic, és un dels factors que influeixen en la percepció de la llengua d'una persona, d'aquesta manera, determina l'ús d'una llengua.

¹ Josep Martines i Josep Àngel Mas (2016) a les I Jornades d'Identitat i llengua al sud el passat 28 i 29 d'abril al Palau de Congressos d'Elx.

1.3. Metodologia

1.3.1 Etnografia educativa

Com ja hem indicat els usos i les percepcions han format part dels objectius dels especialistes en relació amb la situació del català. Els estudis que se centren en les percepcions elaboren les investigacions dins del marc de l'etnografia. L'etnografia fou desenvolupada per antropòlegs i sociòlegs. L'objectiu és l'estudi directe de persones o de grups durant un període de temps, utilitzant l'observació participant o les entrevistes per conèixer-ne comportament social. Aquest mètode d'investigació permet conèixer el mode de vida d'una unitat social concreta, una família, una classe, un claustre de professors o una escola, tal i com diuen Barbolla, C. Benavente, N. López, T. Martín, C. Perlado, L. Serrano, C (2010)

L'etnografia és un dels mètodes més rellevants i més utilitzats en la investigació qualitativa en el camp educatiu. Abans d'endinsar-nos de ple en aquest tema, és important explicar en què consisteix aquest tipus d'investigació. Aquesta metodologia pretén descriure detalladament situacions, esdeveniments, persones, interaccions i comportaments que són observables. Incorpora el que els participants diuen, les seues experiències, actituds, creences, pensaments i reflexions tal com son expressades per ells mateixos i no com el que els descriu. En aquest sentit és una metodologia qualitativa perquè:

- ✓ intenta comprendre el comportament humà immers en un lloc on aquest es desenvolupa i actua.
- ✓ Observa participativament el que s'estudia
- ✓ Sap que la seua presència provoca efectes reactius entre els subjectes que estudia.
- ✓ Pensa que l'única generalització que existeix es que no existeix cap generalització.

Sovint, l'etnografia se centra en els actors del sistema educatiu i pren el nom d'etnografia educativa. Hi ha diversos treballs fets davall d'aquest punt de

vista, també, per al català. És ben interessant el treball de Vila (2002) sobre la pèrdua d'usos a l'escola o el de Comellas (2009) sobre representacions lingüístiques a l'ESO. Tanmateix, no hem trobat estudis sobre representacions o percepcions entorn de la llengua a les etapes de Primària, tampoc referides al PV.

La nostra investigació, doncs, es fa sota el marc de l'etnografia educativa ja que, se centra en descobrir dades significatives sobre percepcions entorn de la llengua per a després interpretar-les, comprendre i intervindre en la realitat de l'aula. Mitjançant el nostre treball volem conèixer quina és la percepció dels alumnes de primària de diferents edats entorn de la llengua, tenint en compte que ens trobem en un col·legi concertat, Sant Antoni, on sols hi ha una línia PPEC i que la localitat on ens centrem, Pego (Marina Alta), és un poble amb un alt percentatge de valencianoparlants.

Com en els treballs citats anteriorment, arreglarem les ades a partir d'una enquesta i, també, de diversos jocs, que explicarem a continuació.

1.3.2 Arreplega de dades

a) Situació sociolingüística de Pego

El nostre treball centra el seu estudi lingüístic en la localitat de Pego, poble que pertany a la comarca de la Marina Alta, que es troba situada al sud-est del País Valencià, abocada a la mar Mediterrània. La ciutat de València està a poc més de 80km de Pego, mentre que Alacant es troba a uns 100 km. Algunes de les poblacions properes són, El Verger, Oliva i Dénia.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, el padró en l'any 2015 constava de unes 10.331 persones.

Pego ha passat d'una economia tradicional basada en l'arròs i la taronja a haver de passar-se a altres sectors, ja que per motius monetaris, fa que els ingressos siguin molt més baixos al de fa uns anys, i per tant, han hagut de buscar la solució en altes branques professionals.

Pego es caracteritza per les seues abundants precipitacions, l'orografia de la comarca i la posició geogràfica, oberta a llevant, fa que el règim pluviomètric siga un dels més elevats al País Valencià, podent-se arreplegar més de 1000l/m² a l'any, amb pluges torrencials que poden deixar fins a 100 l/m² en un període curt de temps.

Des del punt de vista sociolingüístic, la Marina Alta té un alt grau de fidelitat lingüística dels oriünds, que per norma general han transmès la llengua de generació en generació, llevat de casos puntuals com ara als pobles turístics de Dénia i Calp, on hi ha un cert abandó lingüístic entre les famílies autòctones.

Com ja hem dit al principi, la població de Pego en l'any 2015 era d'uns 10.331 habitats, però fent-nos servir de les dades que s'arrepleguen en el llibre de Vicent Beltran i Calvo sobre el percentatge de valencianoparlants que caracteritza el municipi del que estem parlant, veurem com és un 96% dels veïns del poble, els que es fan servir del valencià com a llengua vehicular, el percentatge més alt de totes les poblacions de la Marina Alta, cal dir que aquesta dada és del 1991, dades extretes del *cens de població i habitatges de la Comunitat Valenciana*, elaborat per l'Institut Valencià d'Estadística, va elaborar aquest estudi estadístic.

El nostre estudi, se centra en les dades lingüístiques que tenim sobre el poble de Pego, per això el Banc de Dades Territorial va fer un bon estudi en 2011 on podem observar el coneixement de la llengua en el nostre municipi en la següent taula resumida que s'arreplega a continuació.

POBLACIÓ TOTAL PEGO (2011)	10105	100%
No entén el valencià	1036	10,25%
Entenen el valencià però no el parlen	712	7,04%
Entén el valencià, el sap llegir però no el parla	345	3,41%
Saben parlar valencià, però no llegir-lo ni escriure'l	852	8,43%
Saben parlar i llegir el valencià però no escriure'l	2598	25,71%
Saben parlar, llegir i escriure	4552	45,04%

Banc de dades territorial. Censos de població i vivendes 2011. Resultats per a la Comunitat Valenciana.

b) El centre

El col·legi Sant Antoni de Pego és un centre educatiu de règim concertat que pertany a la Ordre dels Pares Franciscans de la província de València, Aragó i Balears, ubicat a la localitat de Pego. És l'única escola religiosa de la localitat que ofereix les tres etapes educatives obligatòries, Educació Infantil, Educació Primària i ESO. Disposa d'una sola línia PPEC (Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Castellà), és a dir, té com a llengua base l'ensenyament del castellà, però les assignatures de ciències socials, ciències naturals i llengua, s'estudien en valencià, la resta són ensenyades en castellà, menys educació artística que actualment s'estudia en anglès. S'anomena plurilingüe perquè des dels 3 anys s'incorpora l'ensenyament de l'anglès, a més, durant l'etapa de primària es doubles les hores de classes en llengua estrangera, s'impartiran continguts específics en anglès, com a mínim d'una àrea no lingüística, en aquest cas estem parlant de l'assignatura d'educació artística. El centre compta amb 14 unitats en funcionament, tres d'infantil, sis en primària i quatre en secundària i una d'Educació Especial a Primària.

Ens trobem en un col·legi catòlic franciscà el qual se situa en el marc d'una societat plural amb una àmplia diversitat de concepcions de l'home, de la vida, del món i de la mateixa societat. La seua proposta es basa en la doctrina de l'Església catòlica i en la tradició franciscana, i expressa la voluntat decidida d'oferir un servei a aquelles famílies d'aquest poble que desitgen una educació cristiana per als seus fills i filles. A l'escola hi ha un total de 331 alumnes, 59 en Educació Infantil, 153 en Educació Primària i 116 en Educació Secundària Obligatòria.

El barri en el què se situa el centre educatiu, conegut com al barri d'El Convent, es troba prop del centre del municipi, en el qual podem trobar l'Ajuntament, la policia, correus, la biblioteca entre altres serveis. Parlem d'un barri on viu majoritàriament una classe social mitjana-alta, tant a nivell econòmic com social, el grau d'alfabetització que caracteritza

aquest barri és alt, i també afegir que en aquest barri no hi ha finques de pisos, sinó que quasi tot són cases grans.

La procedència del nostre alumnat actualment és d'un nivell socioeconòmic mitjà-alt, tot i que també hi ha alumnes amb baix nivell econòmic i social. Analitzant les dades familiars del nostre centre, podem dir que es reflecteix un nivell social mitjà. La majoria dels pares i mares forma part de la població activa (83%), un 14% els parats i 3% jubilats. L'auge de la construcció ha beneficiat la immigració des de diversos punts geogràfics, tant dins de l'estat espanyol com de l'estranger, per tant, també es contempla alumnat immigrant de diferent procedència: francesos, polonesos, lituans, equatorians, britànics, alemanys... Segons les dades proporcionades pel nostre centre educatiu, de 153 alumnes matriculats en l'etapa de primària, 5 són alumnes immigrants, per tant açò suposa un 3'3% d'immigrants de l'alumnat d'educació primària.

Com acostuma a passar en els centres concertats, el nombre d'immigrants és menor que en els centres públics de Pego. Per exemple, en el CEIP Carolina Sala, 126 són els alumnes matriculats en l'etapa de primària en aquest centre educatiu, dels quals 10 són immigrants, cosa que suposa un 7'93% del total d'alumnes de primària.

L'atenció d'aquests alumnes està regulada per el Pla d'Acollida i el Pla d'Atenció a la Diversitat. Pel que fa al professorat, la majoria són naturals de Pego o de pobles del voltant, amb la qual cosa tots són valencianoparlants. Majoritàriament són una plantilla d'edat compresa entre els 28 i 55 anys.

En el poble hi ha quatre escoles: tres centres públics i el nostre, el qual és l'únic concertat i que té des de l'educació infantil fins la ESO. Cal assenyalar que a partir del curs 2011-2012, els altres centres deixen d'impartir 1r i 2n d'ESO i els alumnes de primer cicle de la ESO hauran d'anar al nou institut, de manera que el nostre col·legi és l'únic que tindrà alumnes de secundària.

Les branques professionals dels pares dels nostres alumnes destaquen entre la construcció, l'agricultura i els transports. Pel que respecta a les mares es dediquen a l'administració, el comerç i l'educació.

En relació amb les ajudes oficials concebudes als alumnes d'aquest centre, el percentatge es elevat.

Però pensem que en les altres escoles públiques de la població pot ser tinguen un percentatge més alt d'immigració, ja que pot influir que en un centre concertat i de caràcter religiós siga el nombre més reduït d'immigrants, és per això que hem demanat les dades d'immigració al CEIP Carolina Sala. Les dades mostren el que ja pensàvem, 126 són els alumnes matriculats en l'etapa de primària en aquest centre educatiu, dels quals 10 són immigrants, cosa que suposa un 7'93% del total d'alumnes de primària.

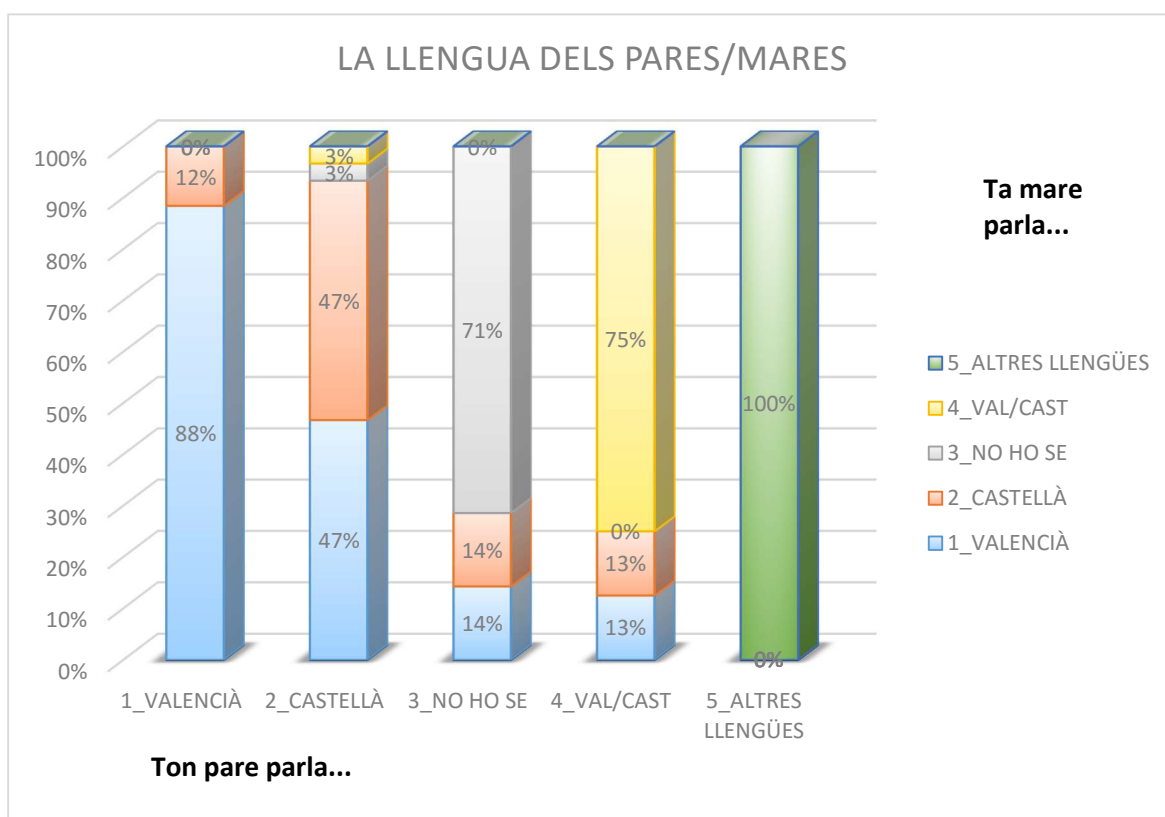
Cal destacar en tot moment que l'escola on durem a terme la nostra investigació, sols hi ha una línia amb un

Tot i que el centre es en línia en castellà, atesa la situació lingüística del municipi, el professorat utilitza majoritàriament com a llengua vehicular el valencià, encara que les assignatures siguen en castellà, com per exemple, matemàtiques, música, educació física.

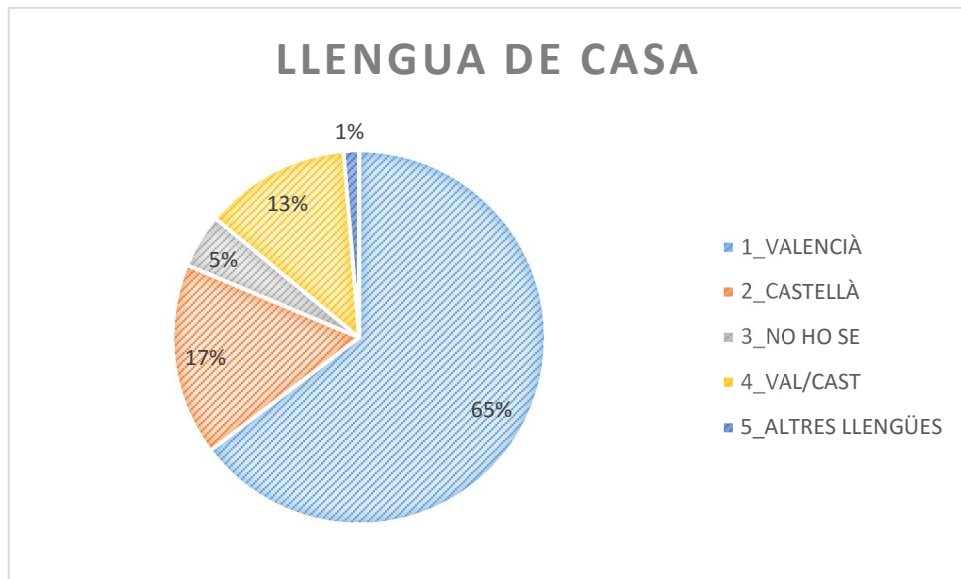
c) La mostra

La següent enquesta va dirigida als alumnes de primària, per això, les edats que han participat són del 6 anys fins als 13. L'enquesta és anònima, per tant, hem arreglat les dades classificant-les per edats. Hem obtingut una mostra de 150 alumnes, repartits entre les edats anteriorment esmentades que han quedat així:

Edat	6	7	8	9	10	11	12	13
Nºalumnes	12	24	22	21	28	23	19	1

Gràcies a les dades obtingudes, en aquesta gràfica podem observar la llengua que parlen els pares i mares dels enquestats. És clar que la llengua que predomina és el valencià, però també és cert que la meitat del que el pare parla castellà, les mares parlen en castellà i els pares en valencià.

En la següent gràfica ens mostra quina és la llengua que utilitzen els alumnes en l'àmbit familiar, podem observar que un 65% utilitza com a vehicular el valencià, i per darrere el segueix la llengua castellana amb un 17%. Per tant més de la meitat dels enquestat podem dir que són valencianoparlants.

d) L'enquesta

L'instrument que utilitzarem per fer la nostra investigació és una enquesta (annex 1) en la qual se'ls proposarà una sèrie de preguntes que podem dividir en tres blocs. Primerament, ens informen sobre la situació sociolingüística familiar en les tres primeres preguntes. A continuació des de la pregunta 4 fins la 7, ambdues incloses, ens informem sobre quins són els hàbits i usos entorn la llengua, i per finalitzar, des de la 8 fins la 12, intentem conèixer les percepcions que tenen els alumnes sobre la llengua.

Remarquem la importància de entrecreuar les dades obtingudes per conèixer de primera mà quines són les percepcions de la llengua en alumnes de primària d'un col·legi concertat amb PPEC, i a més, quina és la situació sociolingüística de la nostra llengua.

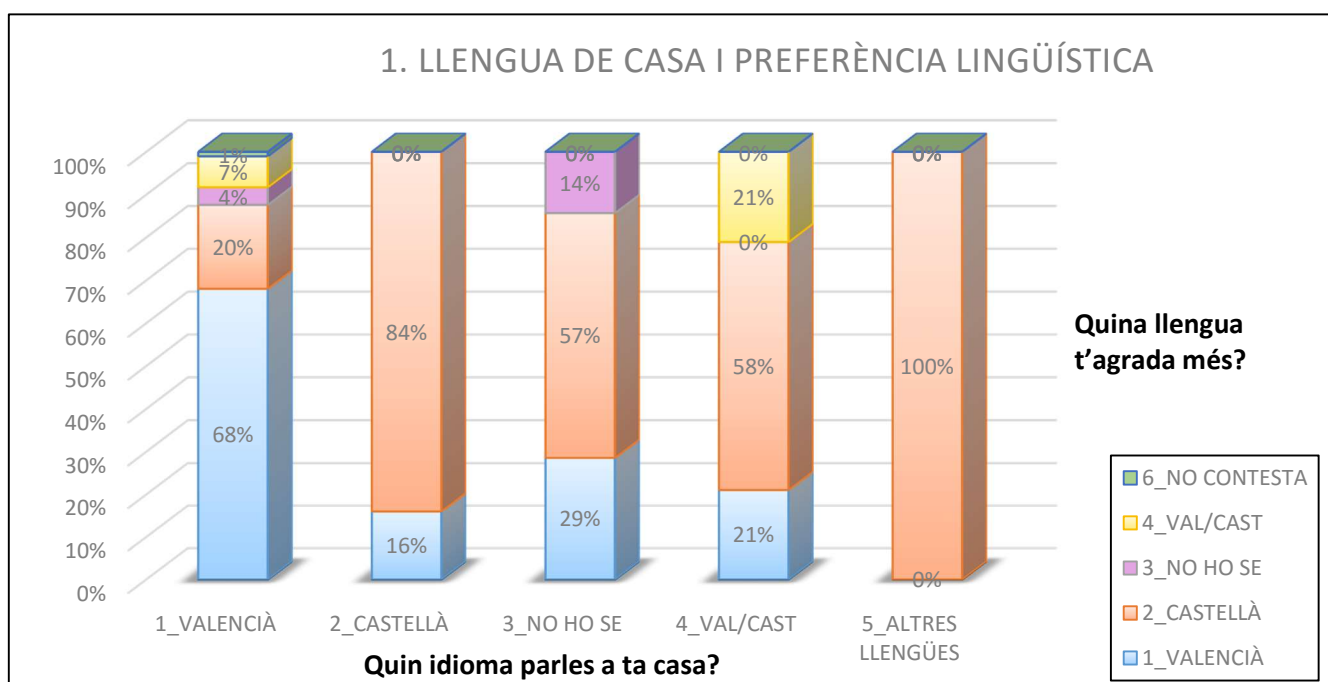
Per veure amb més claredat les dades més destacables, hem passat les dades obtingudes a una taula de Excel d'aquelles preguntes les quals ens permet fer unes gràfiques. Per extraure aquestes conclusions hem fet taules dinàmiques amb els seus corresponents gràfics dinàmics creuant les preguntes que més relació tenen entre elles. A més, també hem vist convenient realitzar algunes poques gràfiques senzilles per tal de conèixer alguna cosa en concret.

2. Anàlisi de resultats

Després de realitzar les enquestes hem obtingut les següents dades que presentem en forma de gràfics dinàmics. L'encreuament de les diverses qüestions, ens han proporcionat més d'un centenar de gràfics. N'hem seleccionat aquells que ens interessin més tenint en compte els ítems d'ús i percepció.

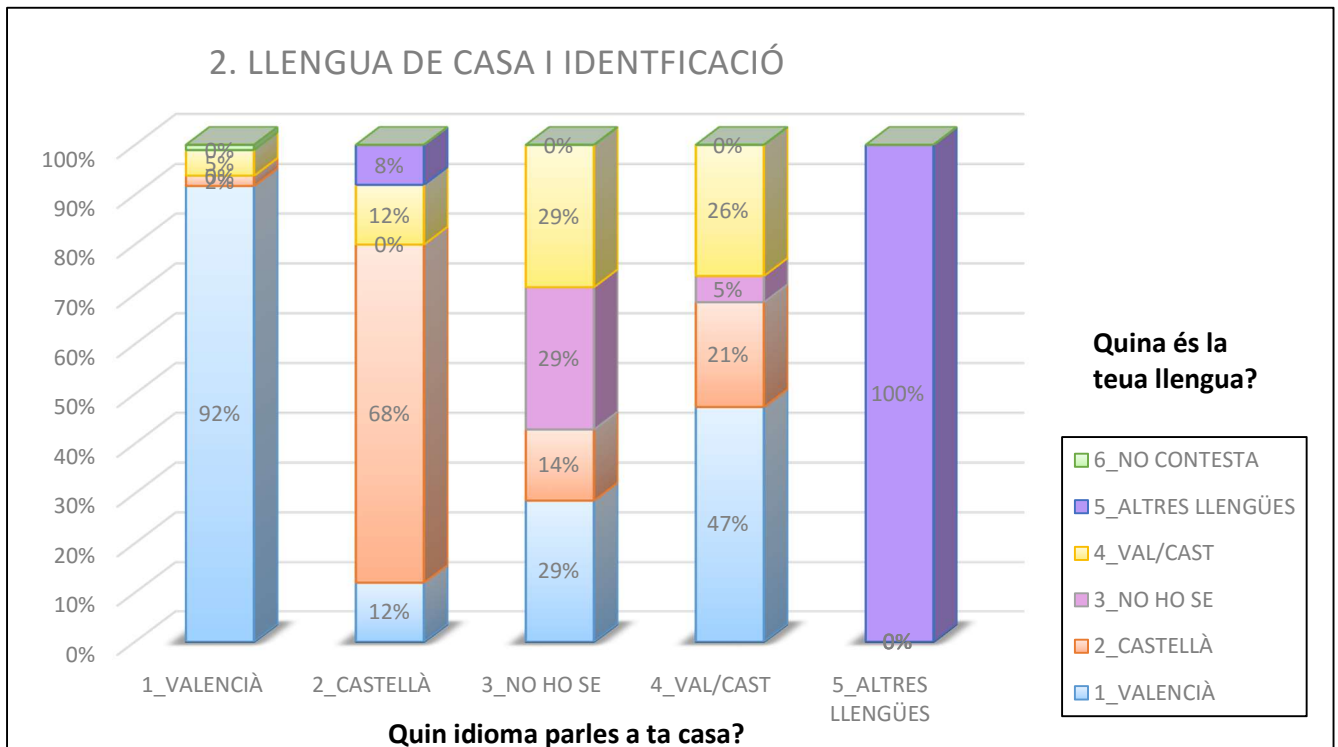
GRÀFIQUES

Amb les dades obtingudes de les enquestes hem elaborat les gràfiques que presentem a continuació, en què es poden apreciar a) les percepcions de l'alumnat, b) l'ús de la llengua i, per últim, c) els hàbits.

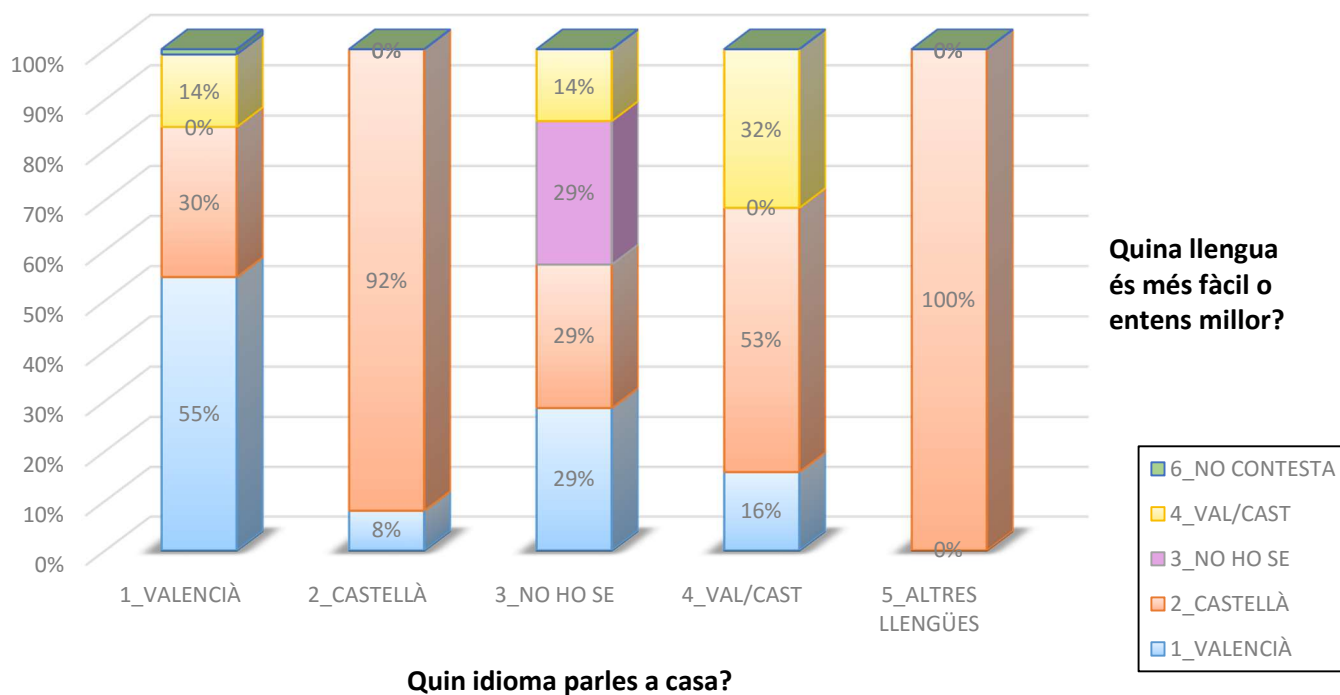
En aquesta gràfica podem veure un dada significativa, observem que un 68% dels alumnes que diuen que parlen a casa el valencià, els agrada preferentment la seua llengua. En canvi, als castellanoparlants, els agrada la seua llengua, el castellà, en un 84%. També, aquells que diuen que parlen tant castellà com valencià a casa, els agrada més el castellà (un 57%, enfront d'un 29%). Per últim, una altra dada a destacar, és

que a aquells que parlen altres llengües reconeixen que els agrada més el castellà que el valencià.

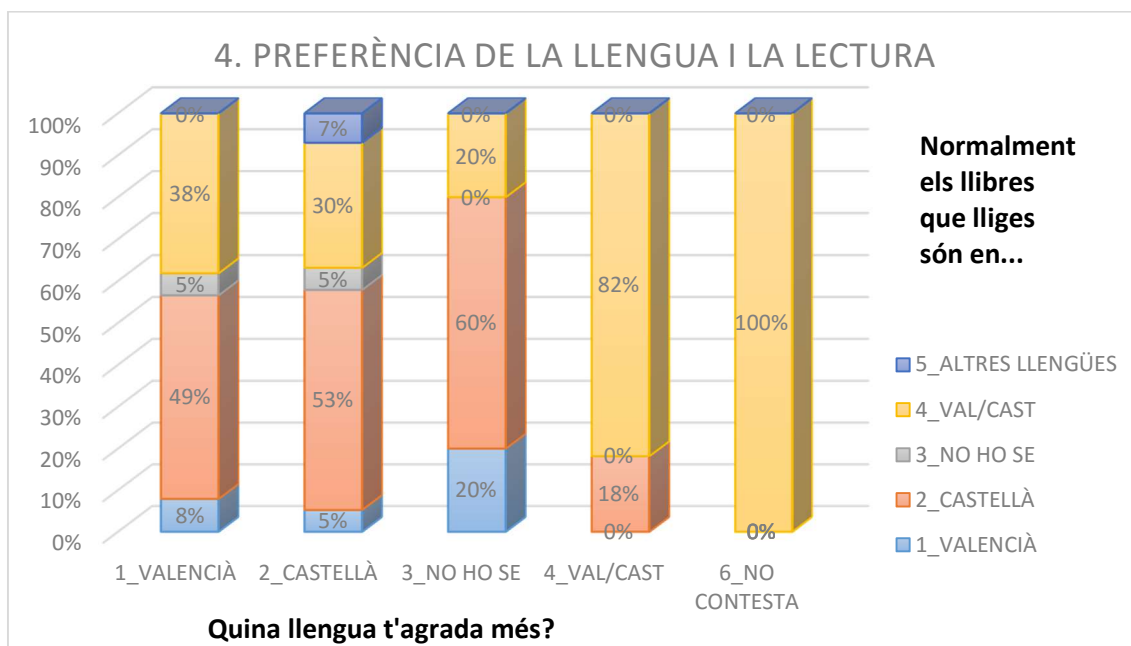

Segons les dades obtingudes, els valencianoparlants tenen clara la seua identitat quant a la llengua, però en els castellanoparlants podem observar un gran ventall de respostes, un 68% es reafirma en la seua llengua, però un 12% se sent identificat amb el valencià, un altre 12% tant amb el valencià com el castellà. El mateix passa amb aquells que han respost que no saben en quina llengua parlen, que alhora de parlar d'identitat ens ofereixen una gran diversitat de respostes, entre aquestes queda empatat amb un 29% amb altres llengües i tant el valencià com el castellà.

3. LLENGUA DE CASA I PERCEPCIÓ DE LA FACILITAT

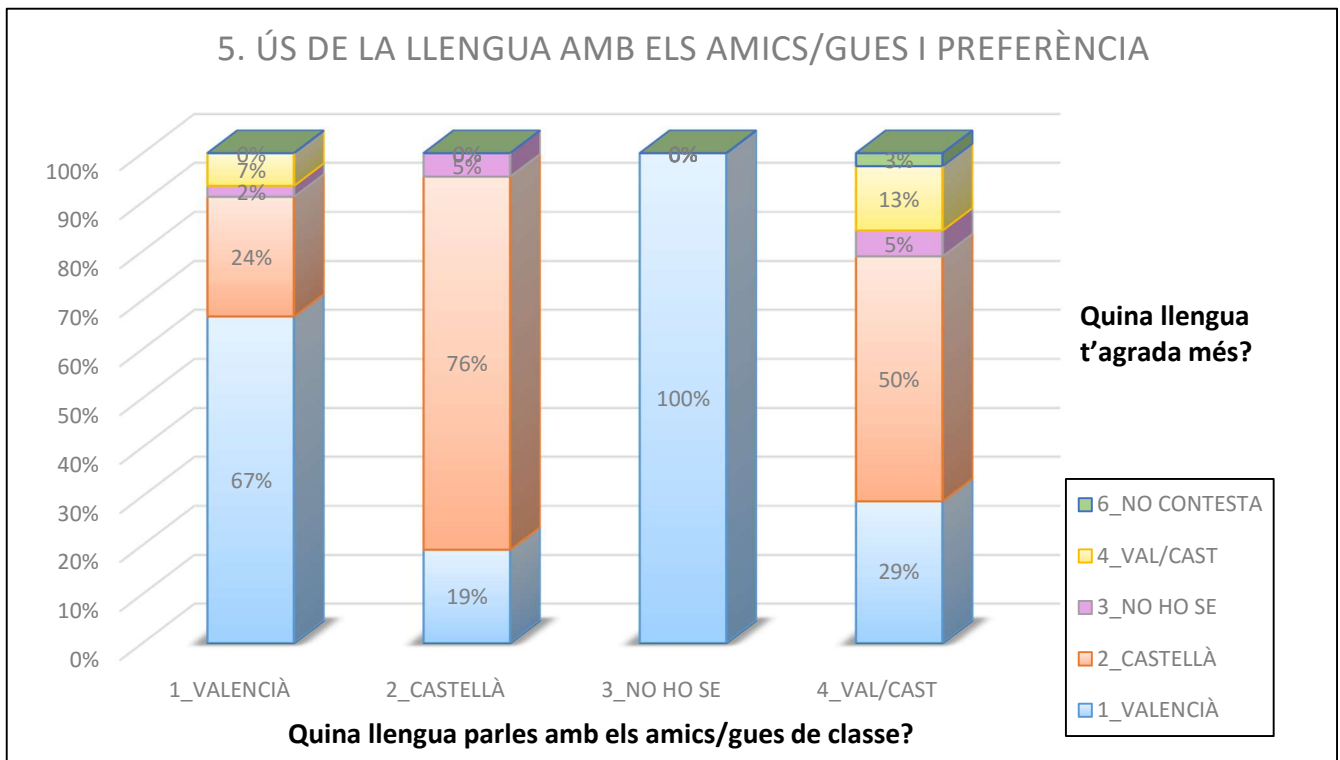

Les dades més destacables d'aquesta gràfica són que molts dels valencianoparlants creuen que el castellà és més fàcil o s'entén millor (55%, enfront de 30%). En canvi, els castellanoparlants consideren que la seua llengua és la més fàcil (92%). Finalment, aquells que parlen a casa tant valencià com castellà estan d'acord amb la facilitat del castellà. Així també pensen els que parlen altres llengües.

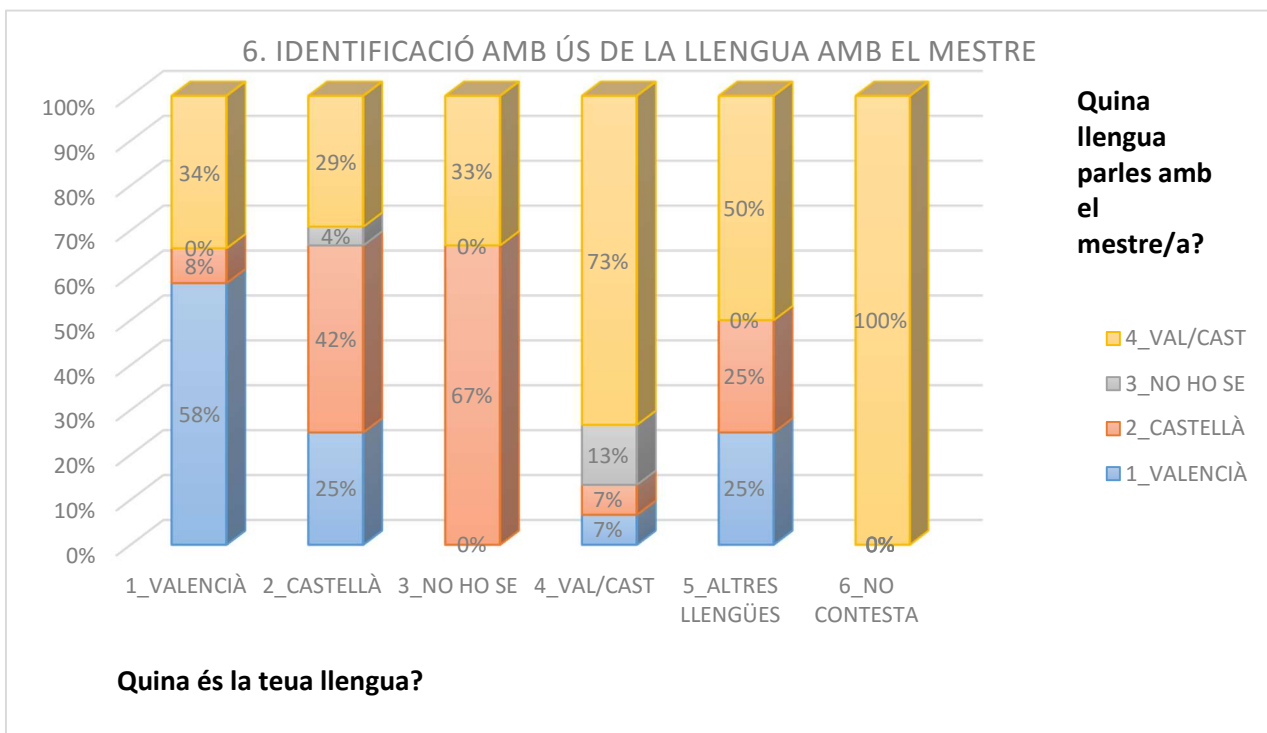

La següent gràfica ens mostra la relació que hi pot haver entre la llengua que els agrada més i l'idioma que elegeixen a l'hora de llegir. En general, siga la llengua que siga la preferida la majoria lligen en castellà, excepte els que diuen que els agrades les dues llengües, que lligen en les dues llengües.

5. ÚS DE LA LLENGUA AMB ELS AMICS/GUES I PREFERÈNCIA

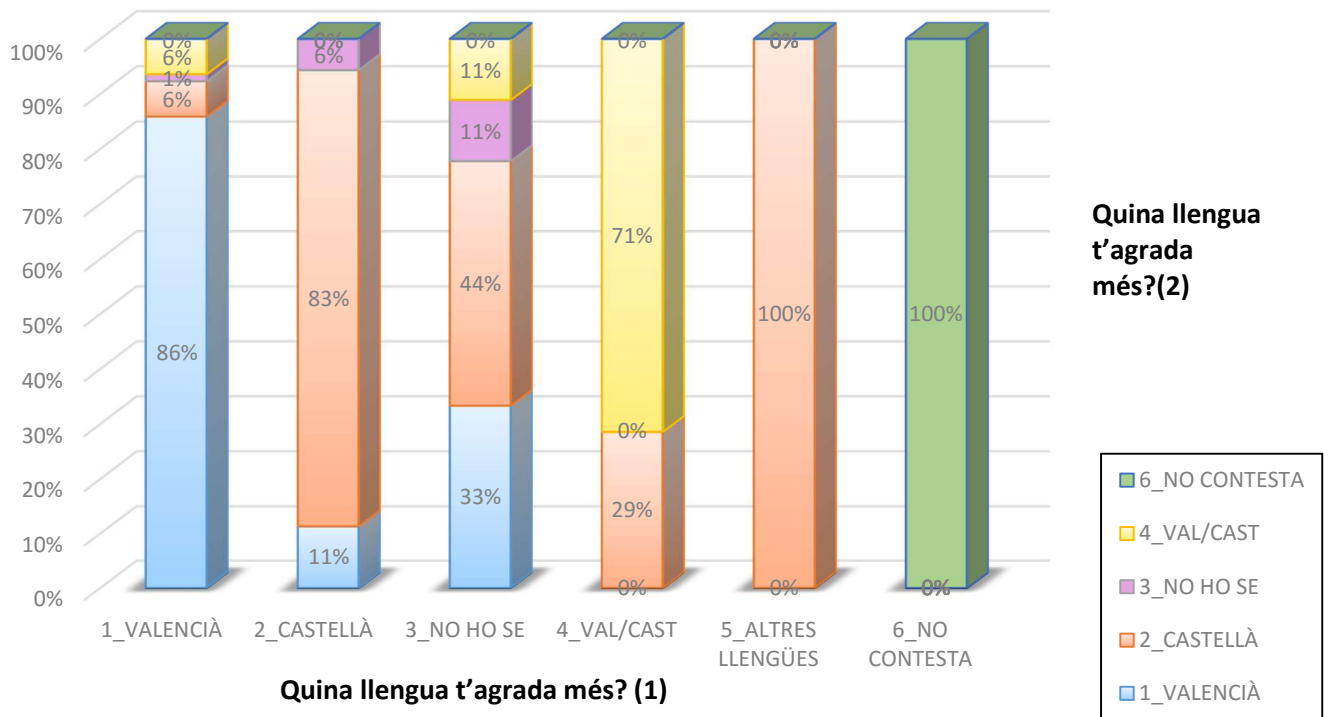

Aquesta gràfica ens permet conèixer si parlen amb els companys la llengua que més els agrada. Destaquem que dels valencianoparlants a un 24% els agrada més la llengua castellana, enfront del 19% d'alumnes que, parlant en castellà amb els companys de classe, diuen que els agrada més el valencià. Així mateix, aquells que combinen castellà i valencià en les interlocucions, també els agrada més el castellà.

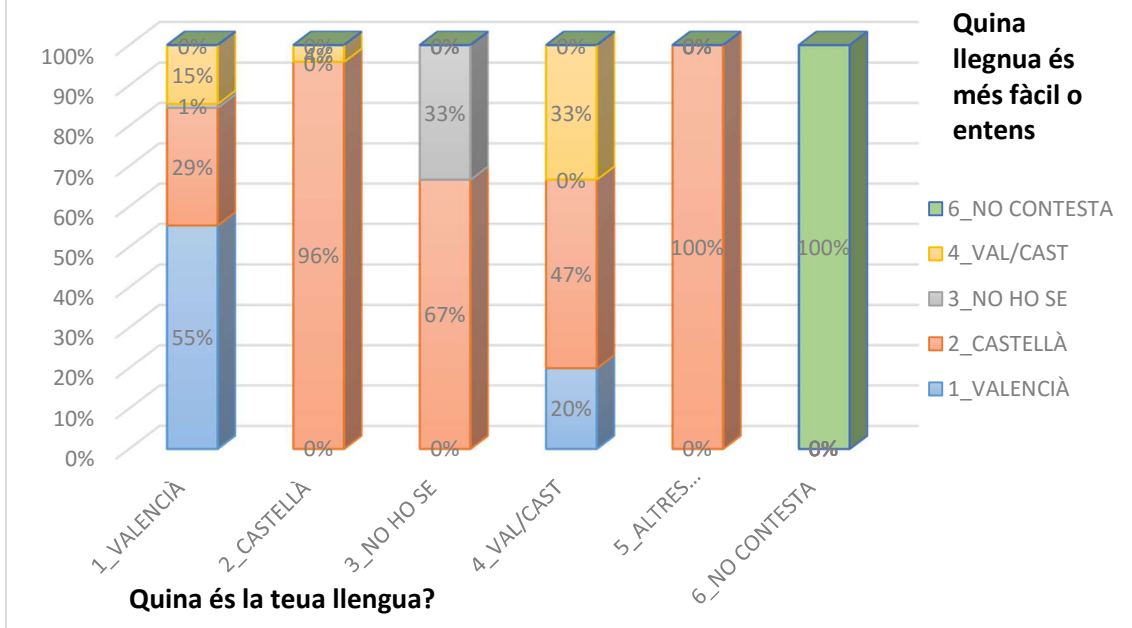
Aquesta gràfica ens mostra com la preferència a l'hora d'usar una llengua va directament lligada amb la identificació d'aquesta, però hem de fixar-nos que un 25% dels castellanoparlants parlen amb el mestre en valencià.

7. CANVIS DE PREFERÈNCIA

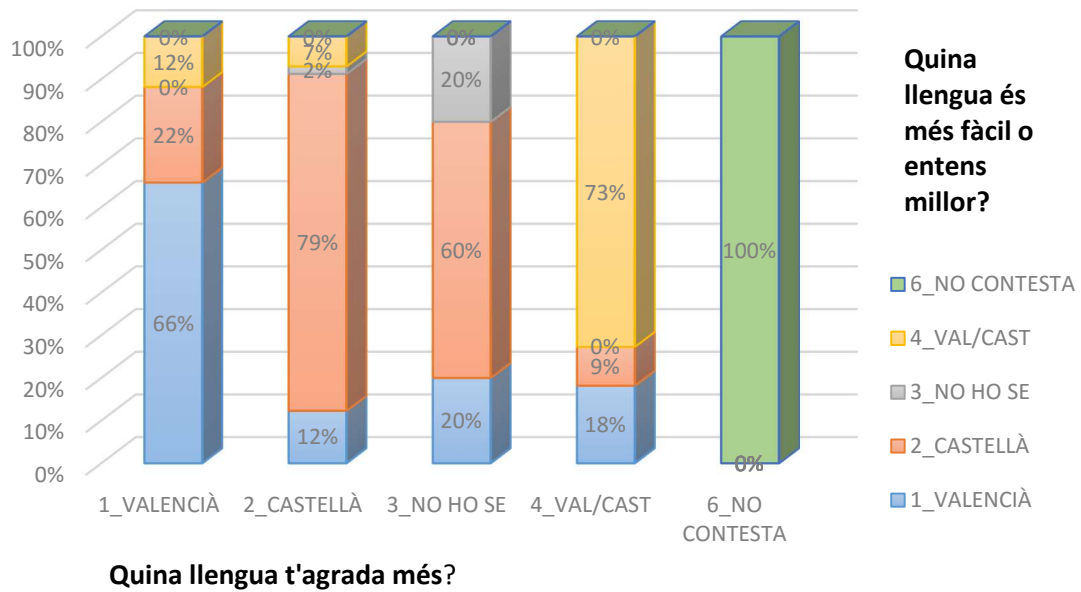
En aquesta taula, hem creuat la mateixa pregunta dues vegades ja que l'hem preguntada a l'enquesta repetidament per saber si els alumnes tenen clara la seua preferència. A continuació, segons les dades obtingudes, podem veure que només un baix percentatge canvia de opinió.

8. IDENTIFICACIÓ I FACILITAT

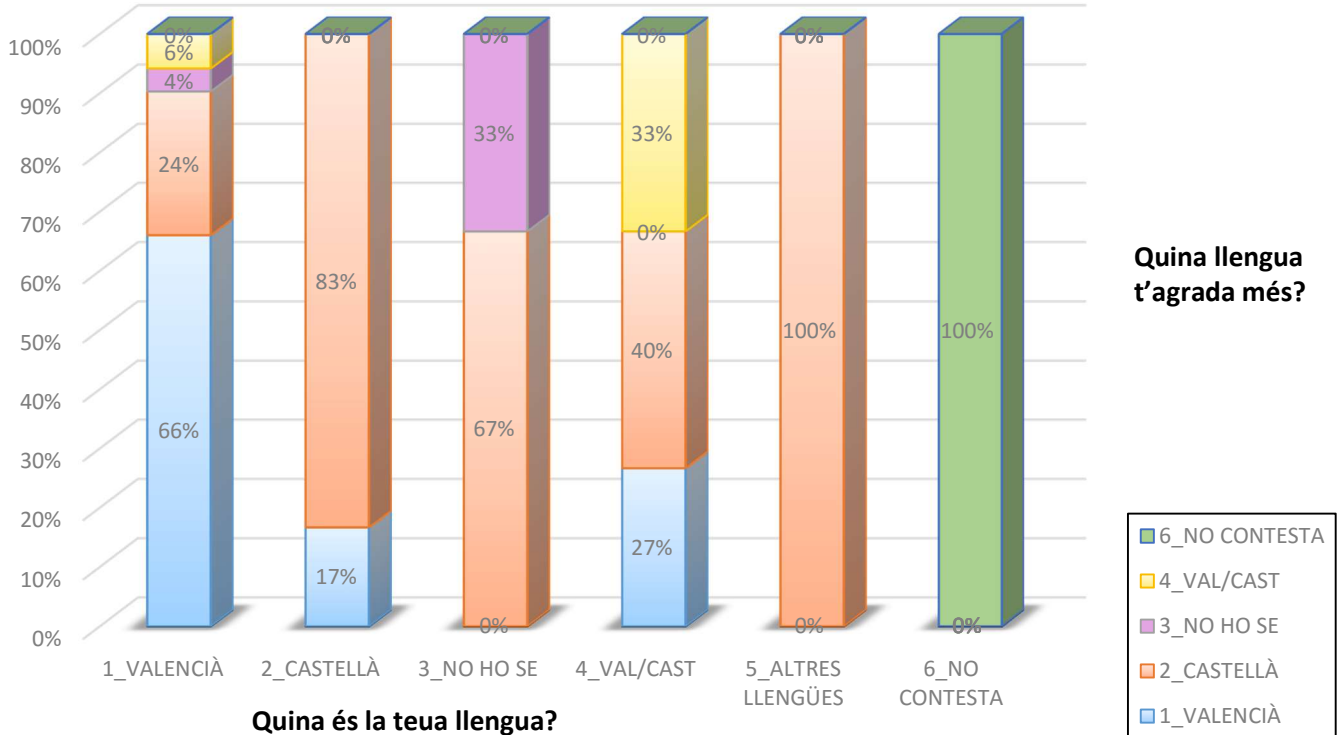
En aquesta gràfica observem que, en general, la llengua percebuda com a més fàcil és el castellà. Fins i tot, els que consideren que el valencià és la seua llengua, en un 29%, creuen que el valencià és més fàcil.

9. PREFERÈNCIA I FACILITAT

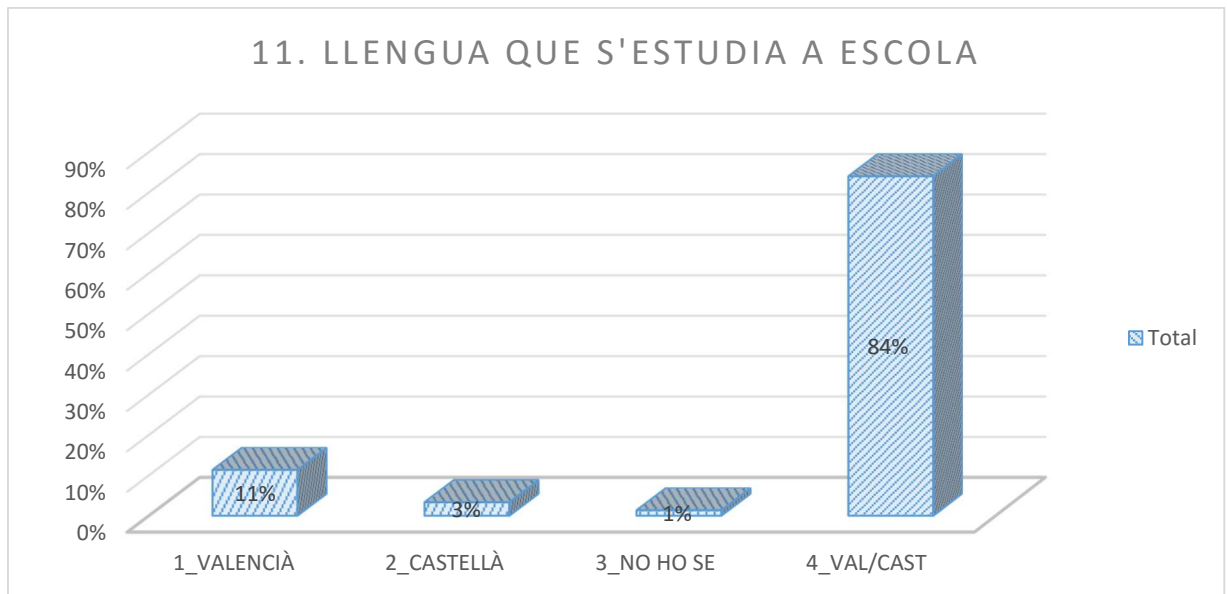

Novament, en aquesta gràfica es comprova que el castellà és percebut com una llengua fàcil. Entre els que els agrada és el valencià, vora un 22%, també, pensen que aquesta és una característica del castellà.

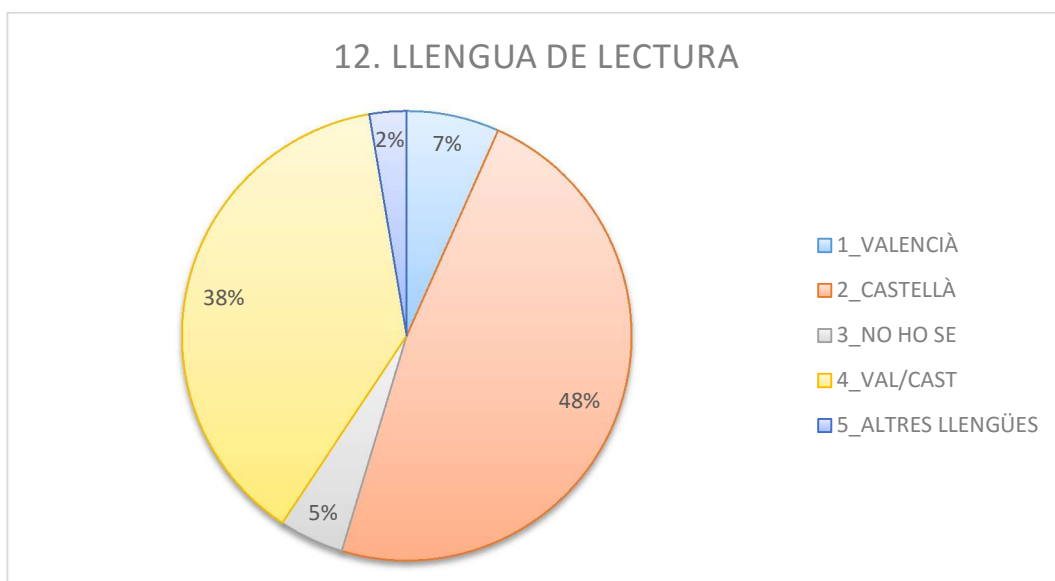
10. IDENTIFICACIÓ I PREFERÈNCIA

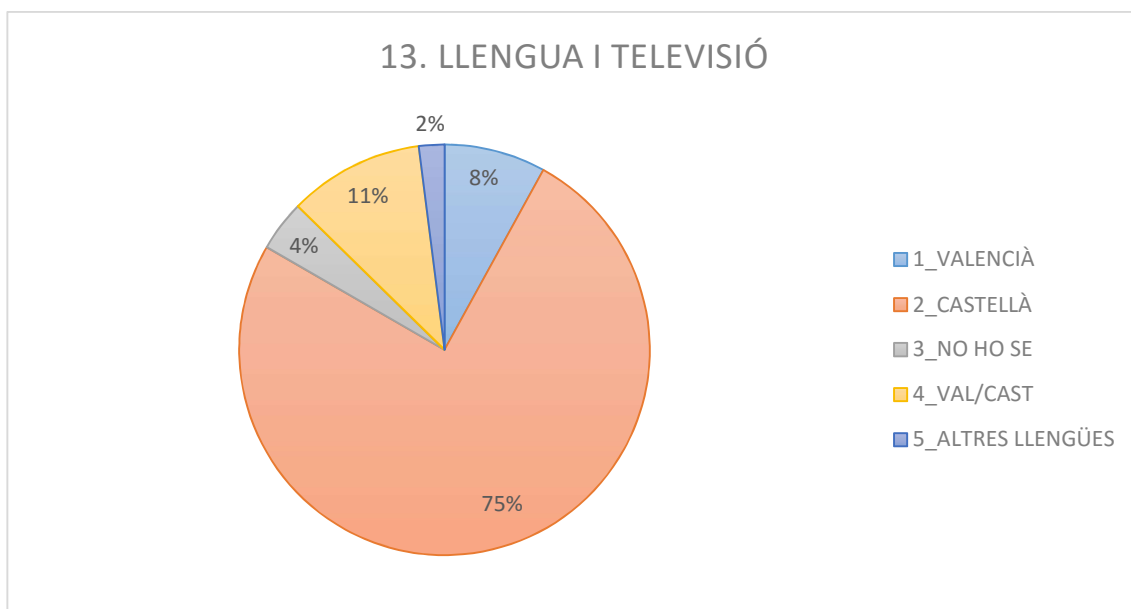
En la gràfica següent se'ns mostra com un 24% dels que pensen que la seua llengua és el valencià, els agrada més el castellà, d'altra banda el 17% dels que s'identifiquen amb el castellà, els agrada més el valencià. A la fi, cal destacar un fet important: el 100% del que parlen altres llengües els agrada més el castellà que el valencià. Aquesta gràfica coincideix amb la número 1.

En aquesta gràfica pretenem conèixer quina és la percepció que tenen els alumnes sobre quina és la llengua que estudien a l'escola. Nosaltres ja coneixem quin és el programa lingüístic que s'imparteix en aquest centre, per tant, ara volem conèixer que és el que percebem els alumnes, la gràfica ens permet veure que un 84% pensen que estudien tant en valencià com en castellà, però el següent percentatge que el segueix és un 11% que pensen que a l'escola estudien en valencià. Recordem que, en principi, el PPEC dóna com a preferència el castellà.

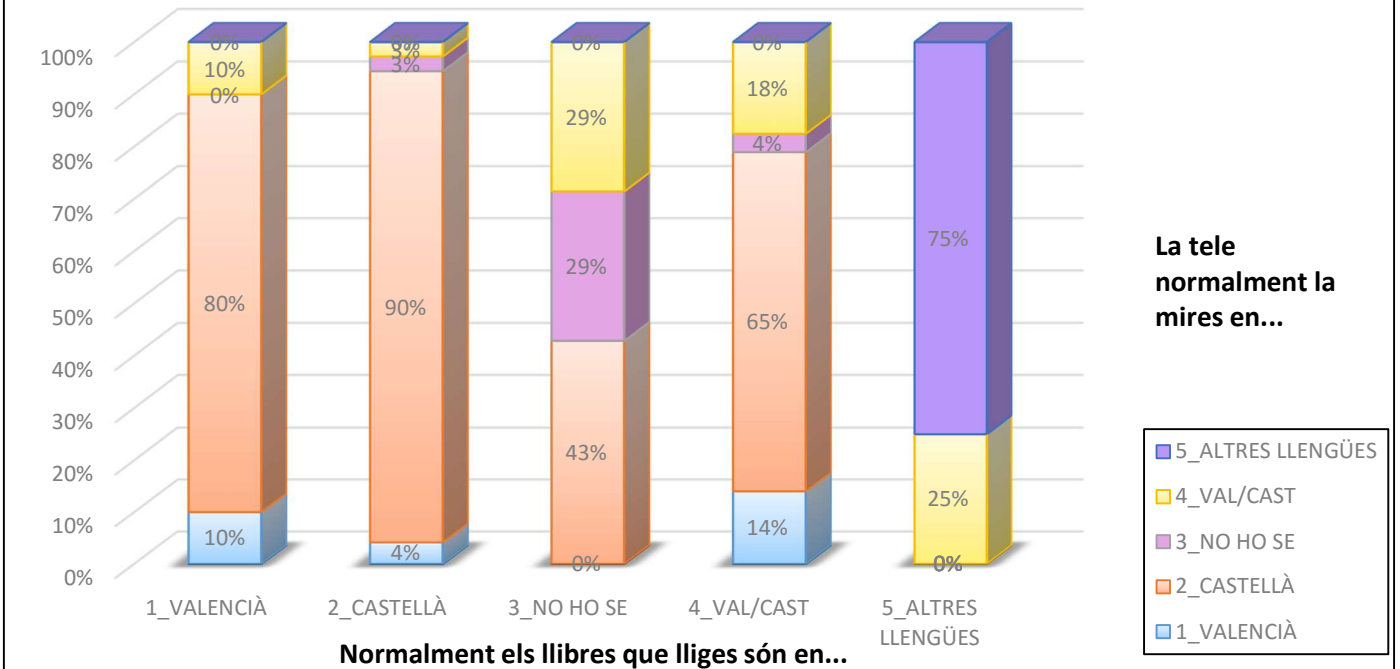

L'alumnat llig en un 38% en les dues llengües. Guanya el castellà en aquest cas (48%)

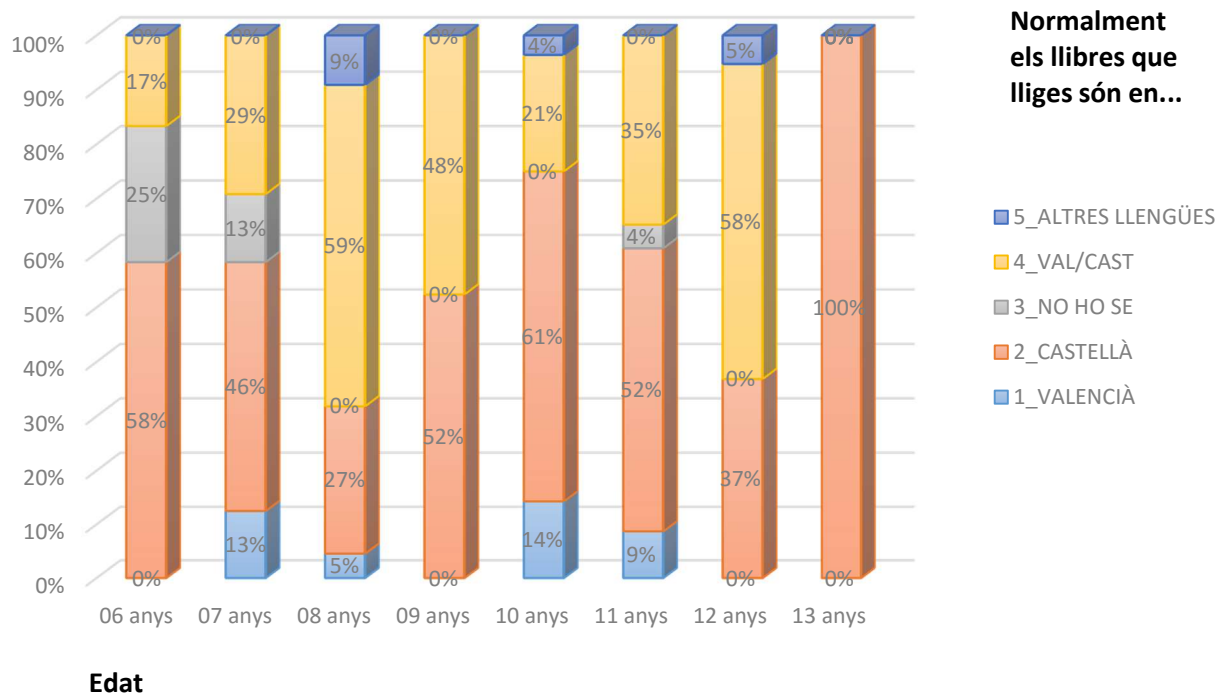
Ací les dades són contundents. La televisió és en castellà.

14. LECTURA I TELEVISIÓ

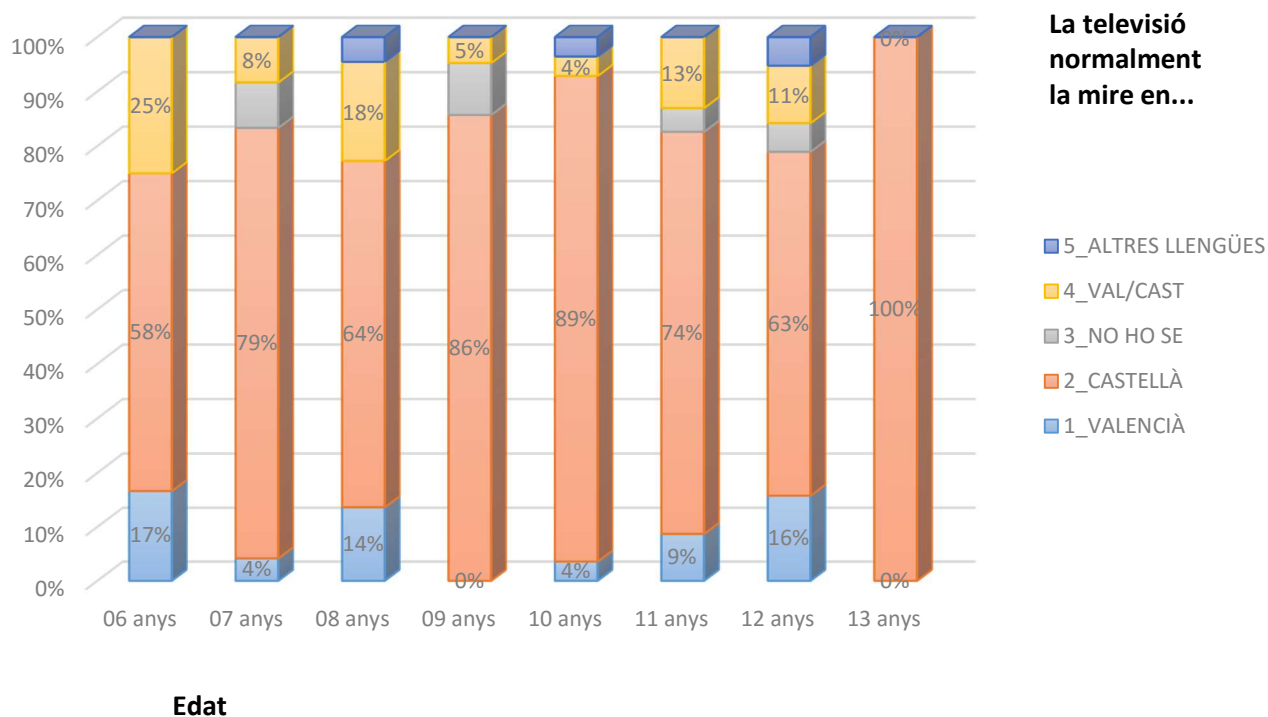
Com era d'esperar, atesa la situació de la llengua en els mitjans de comunicació, tan sols un 10% dels que lligen en valencià la veuen també en aquest idioma, pel contrari, un alt percentatge dels que lligen en castellà, miren la televisió en castellà. També destaquem que els immigrants si tenen més opcions per escollir el seu idioma a l'hora de veure la tele que els valencians.

15. EDAT I PREFERÈNCIA DE LECTURA

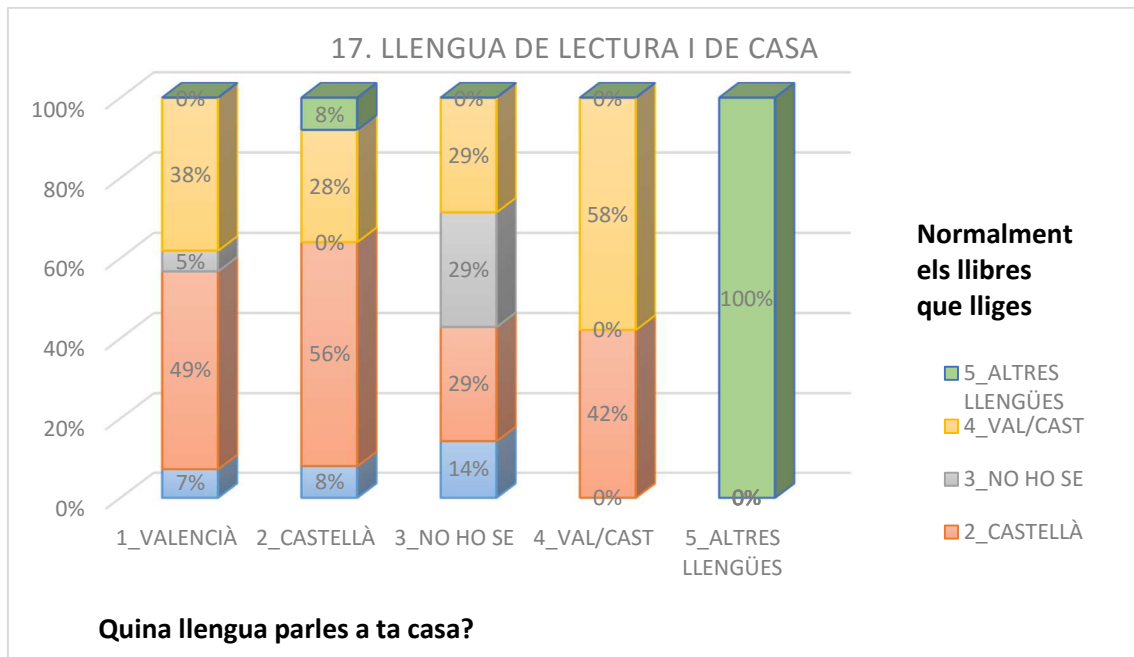

En general l'idioma triat per a la lectura és el castellà, independentment de l'edat. Potser es pot destacar que, cap als 8 anys i els 12 l'alumnat llig en les dues llengües (tot i que, sumant els percentatges, sempre lliguen més en castellà).

16. EDAT I TELEVISIÓ

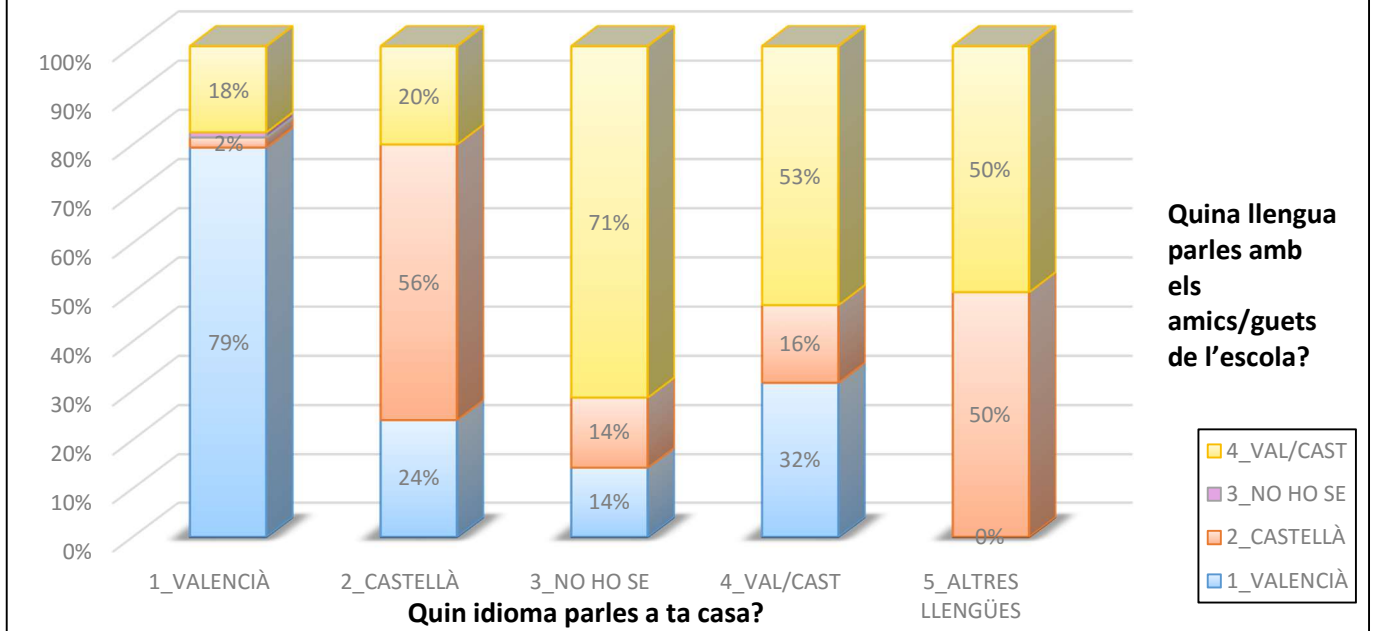

En aquest cas, es veu clarament com els xiquets, de l'edat que siga, no tenen pràcticament possibilitats de veure la televisió en valencià.

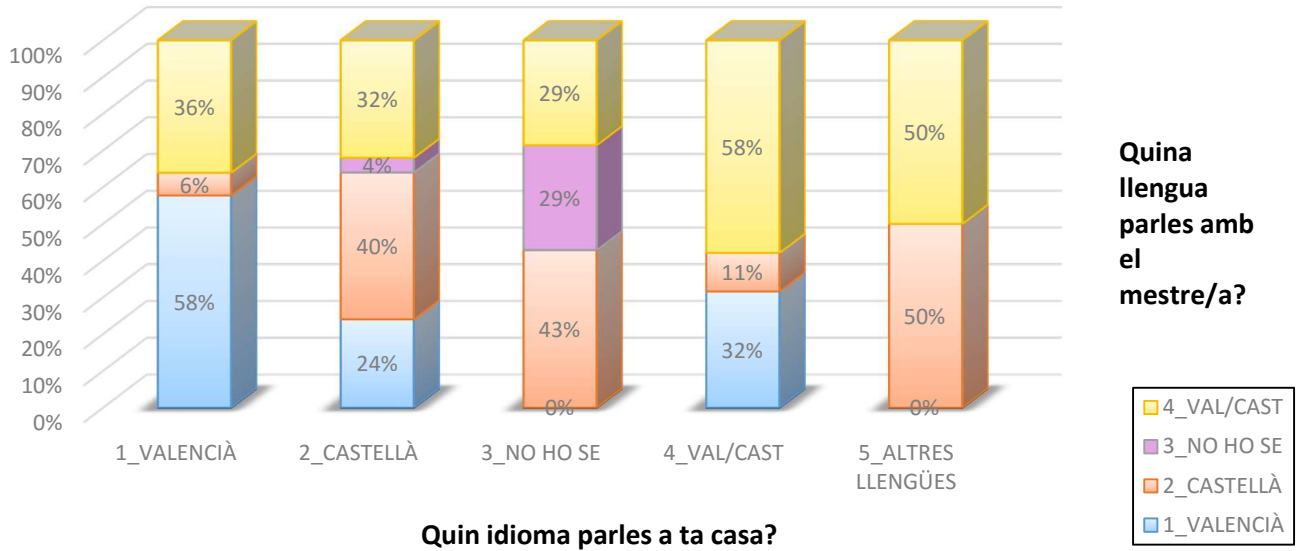
La següent gràfica ens mostra una relació de si l'idioma que parlen a casa té a veure amb l'elecció de l'idioma a l'hora de llegir. Pràcticament no influeix, la lectura és majoritàriament en castellà.

18. LLENGUA DE CASA I LLENGUA AMB ELS AMICS/GUES

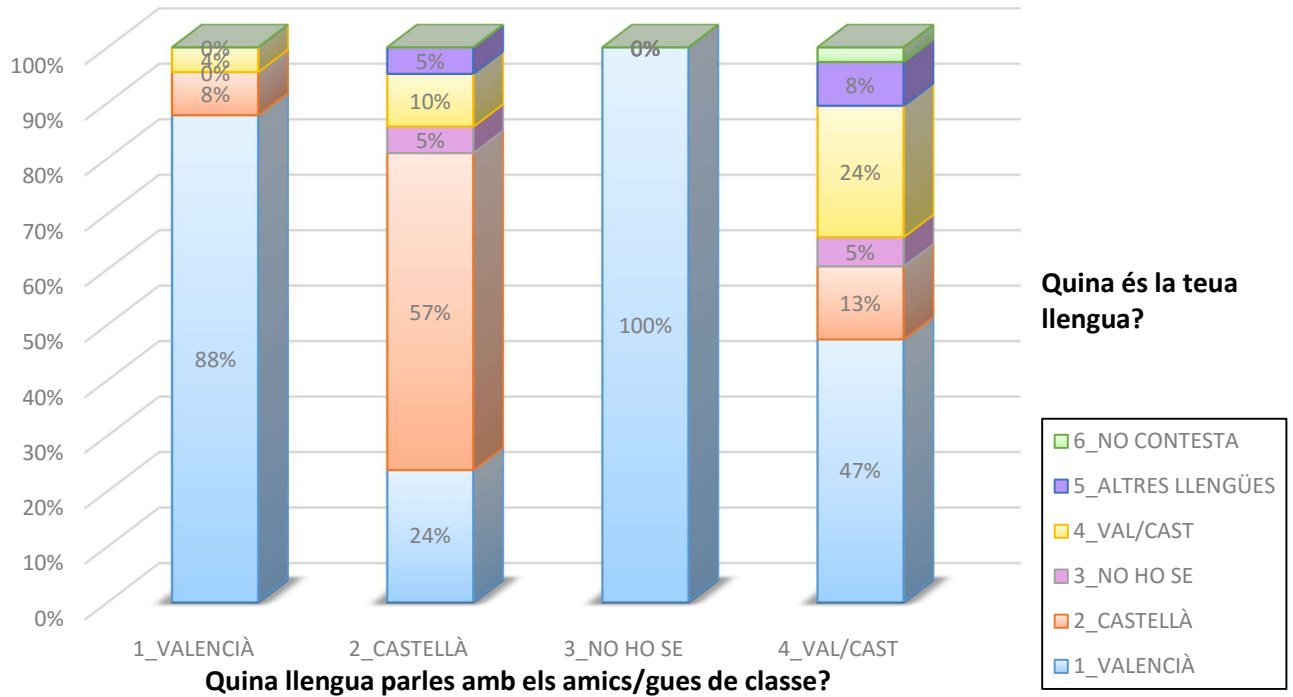
En aquesta ocasió, hem volgut creuar les dades quant l'ús de la llengua en àmbits diferents, en aquesta cas el educatiu i el familiar. Aquesta gràfica ens mostra que un 18% d'aquells alumnes que parlen a casa en valencià, a l'escola amb els amics tant el valencià com el castellà i només un 2% usen el castellà. En canvi, el 24 % dels castellanoparlants usen el valencià per a comunicar-se amb els companys de la classe i un 20% d'aquests, utilitzen tant el valencià com el castellà. Per últim destacar que hi hauria un empat quant a l'ús de la llengua en immigrants ja que un 50% parla en valencià o castellà i l'altre 50% en castellà

19. LLENGUA DE CASA I LLENGUA AMB EL MESTRE/A

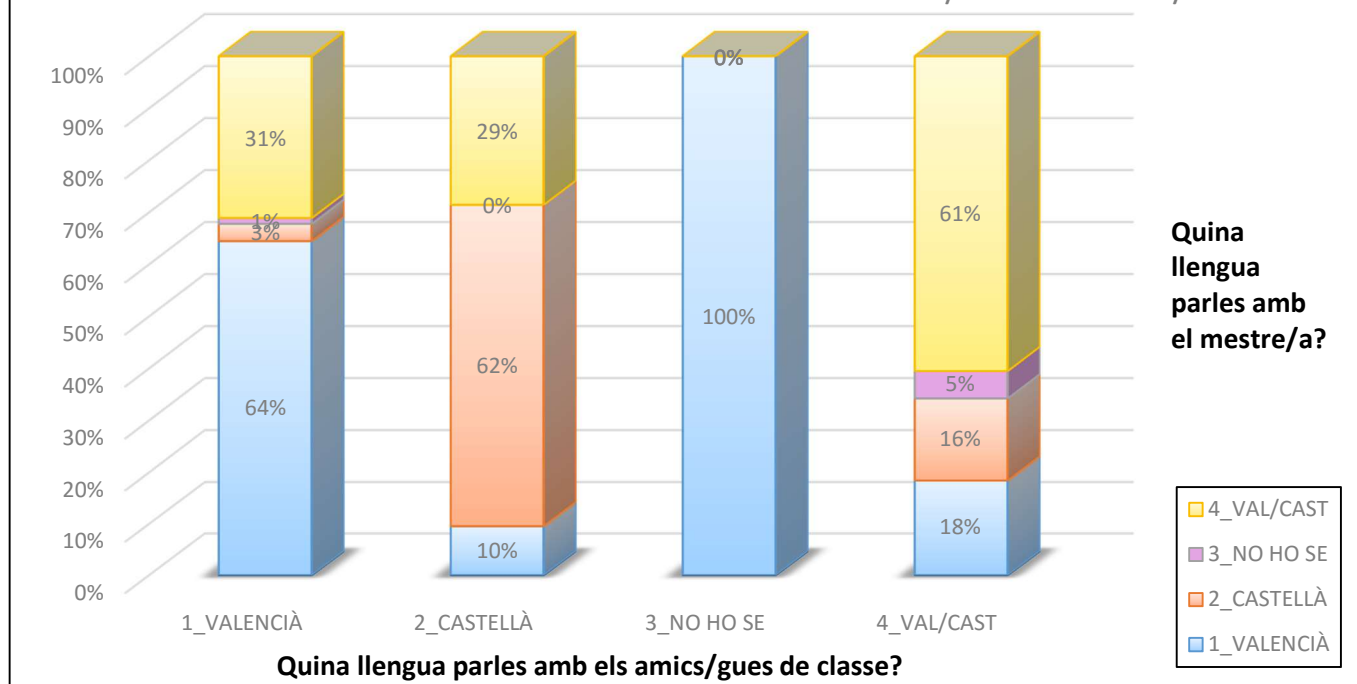
D'aquesta gràfica podem veure que per a dirigir-se al mestre/a, els valencianoparlants solen fer-ho en la seua llengua, només un 6% usen només el castellà. En canvi, el 24% dels castellanoparlants usen el valencià amb el mestre.

20. LENGUA AMB ELS COMPANYS I PREFERÈNCIA

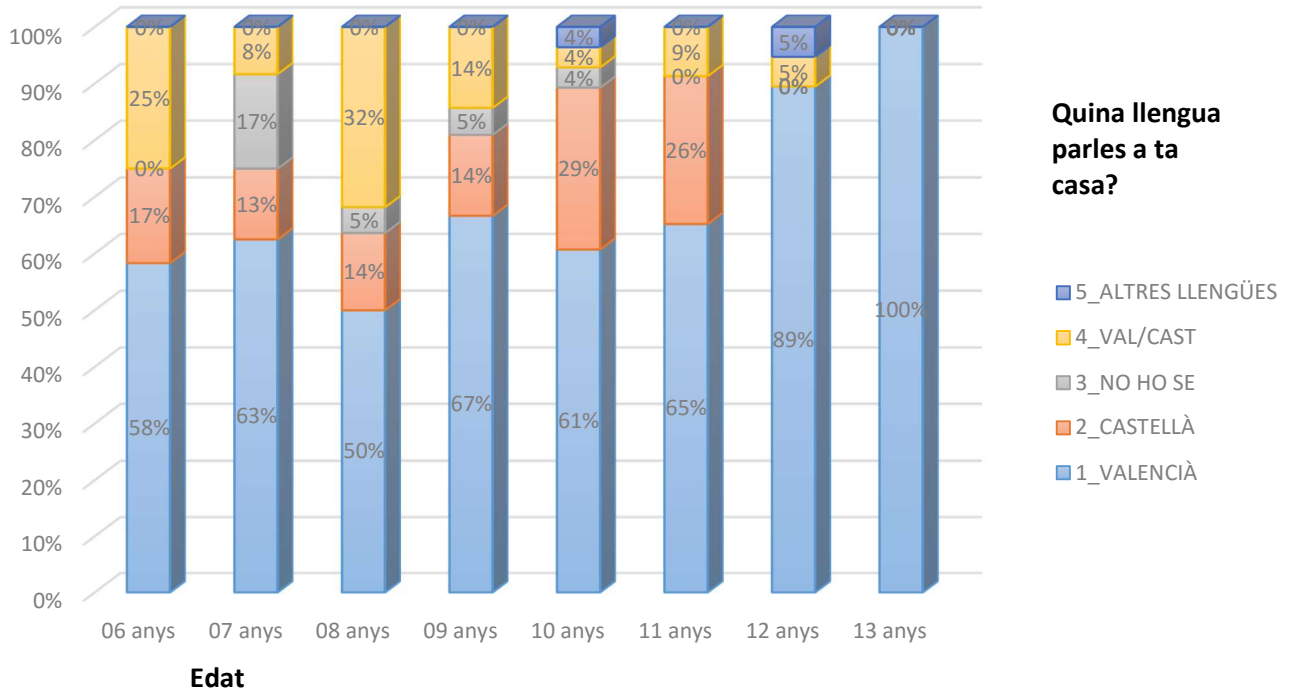
Volem saber si els valencianoparlants canvien de llengua en l'àmbit escolar amb els seus amics, a simple vista podem dir que no, ja que aquells que parlen en valencià amb els amics se senten identificats amb la llengua valenciana, per contra, direm que un 24% dels que parlen en castellà amb els seus companys també es senten identificats amb el valencià.

21. ÚS DE LLENGUA AMB EL MESTRE/A I ELS AMICS/GUES

En aquest cas, podem veure una gran relació entre la llengua que usen els alumnes amb els companys i amb el mestre/a. Podem observar com el 64% que parlen en valencià amb els companys de classe també el parlen amb el mestre, però un 31% d'aquests esmentats anteriorment parlen amb el mestre tant en valencià com en castellà. Per una altra banda, els que parlen en castellà amb els companys de classe també el parlen amb el professorat, en un percentatge del 10%.

22. RELACIÓ EDAT I LLENGUA

En aquesta gràfica podem observar més o menys una certa relació entre la edat i la llengua que utilitzen a casa, a major edat, més s'utilitza el valencià en l'àmbit familiar

3. Conclusions

Respecte de la hipòtesi plantejada a l'inici del treball hem constatat que, analitzant les percepcions, els usos de la llengua i hàbits en els xiquets de primària d'un poble valencianoparlant cal extraure les conclusions següents:

D'una banda, en primer lloc en cap cas la percepció de la llengua pròpia dels valencianoparlants són tan positius com els de l'alumnat castellanoparlant de la llengua pròpia, al detall, un 84% dels castellanoparlants els agrada més el valencià, front als 64% dels valencianoparlant respecte de la seua llengua. És interessant indicar que alguns dels castellanoparlants tenen una percepció molt positiva entorn al valencià, un 24% concretament

Els immigrants respecte de les dues llengües oficials prefereixen usar el castellà en les interlocucions a l'escola, així mateix percebem més positivament el castellà, tot i això també hem vist que hi ha alguns immigrants que utilitzen amb els amics tant el valencià com el castellà. Un 50% d'aquests parlen amb els companys en castellà i l'altre 50% utilitzen tant el castellà com el valencià, per tant obtenim que és un 75% dels immigrants els que utilitzen el castellà per comunicar-se amb els seus companys.

En relació amb la percepció de facilitat. per als tres col·lectius, valencianoparlants, castellanoparlants i immigrants, la llengua castellana es presenta més fàcil, el 30% dels que parlen valencià pensen que el castellà és més fàcil, i un 92% dels que parlen en castellà percebem el castellà com una llengua més fàcil.

Quant als hàbits de lectura di televisió, com també hem comprovat l'alumnat del col·legi no veu la televisió en valencià i tampoc llig en valencià. El 80% dels que lligen en valencià veuen la televisió en castellà, així com el 90% del que lligen en castellà també veuen la televisió en castellà.

De l'altra, a pesar d'això, la identificació amb el valencià és forta. En primer lloc, els valencianoparlants saben molt bé quina és la seua llengua i aquest fet afecte els usos amb els companys i el mestre, que majoritàriament són en valencià. Així mateix, els castellanoparlants també s'identifiquen –en un percentatge menor, és clar- amb el valencià i això afecta també positivament a l'ús del valencià amb els mestres i els amics de classe.

Finalment, l'alumnat pensa que les llengües de l'escola són el valencià i el castellà.

Comtat i debatut, considerem que a pesar del procés de minortització a què el valencià es veu sotmès al PV, la llengua els usos i percepcions de l'alumnat de primària d'un poble valencianoparlant encara se sostenen positivament: sobretot en relació amb la identificació. Això es produeix segurament perquè el poble és valencianoparlant majoritària. Se sent com a poble valencià, també per als castellanoparlants. No queda tant clar per als immigrants. En canvi, el castellà és la llengua prestigiosa: és la que més agrada i la percebuda com a més fàcil. Segurament això es produeix perquè, ara sí, el castellà es veu com a llengua important. No es d'estranyar: tot l'alumnat del col·legi veu la televisió en castellà i llig en castellà. Com ja hem explicat la desaparició de la RTVV té conseqüències nefastes, cal que els governants li posen remei aviat. Ara bé, la lectura si que es responsabilitat del centre, i en aquest sentit el centre falla, encara que el programa siga un PPEC el centre no ha d'oblidar que la promoció del valencià es prescriptiva

4. Propostes futures

Com veiem aquest treball ens ha oferit diversos resultats, però sobretot ens ha obert finestres. Ens agradaria fer una investigació futura comparant el centre concertat amb el programa PPEC amb un centre públic de la mateix localitat amb un PEV, l'objectiu seria conèixer si els programes lingüístics són factors determinants amb els usos i percepcions de l'alumnat

5. Bibliografia

- Barbolla, C. Benavente, N. López, T. Martín, C. Perlado, L. Serrano, C (2010). *Investigació etnogràfica. Métodos de Investigación Educativa en ED. Especial.*
- Beltran, V. (2011). *Estudi geolingüístic dels parlars de la Marina Alta. L'empremta mallorquina.*
- Comellas Casanova, Pere (2009). "Idees entorn de les llengües a l'escola: representacions lingüístiques a l'ensenyament secundari obligatori públic de Barcelona", *Treballs de Sociolingüística Catalana [Societat Catalana de Sociolingüística]* DOI: 10.2436/20.2504.01.19 Núm. 20 (2009), p. 417-434
- Esteve, A. Esteve, F. Teodoro, M (2005). *El nom, la unitat i la normalitat. Informe sobre el reconeixement del català com a llengua oficial i pròpia del País Valencià.*
- Flor, V. (2011) *Noves glories a Espanya. Anticatalanisme i identitat valenciana.*
- Gil, M. (2010). *Llengua i identitat. El català, llengua per cohesionar o per ocultar?*
- Mira, J. F. (2015). *La nació valenciana.*
- Montoya, B. (2006). *Normalització i estandardització.*
- Palou, J. (2008) *L'ensenyament i l'aprenentatge del català com a primera llengua a l'escola. Creences i actuacions dels mestres amb relació a les activitats de llengua oral a l'etapa primària.*
- Querol, E. (2000) *Els valencians i el valencià. Usos i representacions socials.*

Altres fonts:

LEGISLACIÓ LUEV: <http://www.bibiloni.net/legislacio/LUEV.htm>;
https://www.uam.es/personal_pdi/stmaria/jmurillo/InvestigacionEE/Presenciones/Curso_10/I_Etnografica_Trabajo.pdf

Institut Nacional de Estadística

Dades lingüístiques de Pego 2011 segons www.ive.es

Padró de Pego en l'any 2015 segons www.argos.gva.es

Coneixement i ús del valencià. Dades comparades. Padró municipal de 1986, Cens del 1991, Cens de 2001 i Cens de 2011. Servei de traducció i Assessorament del Valencià

6.Anexos

1. Enquesta

Questionari

Edat _____

1. Quin idioma parles a casa?

Valencià Castellà No ho sé

2. Ton pare parla...

Valencià Castellà No ho sé

3. Ta mare parla...

Valencià Castellà No ho sé

4. Normalment a casa els llibres que lliges són en...

Valencià Castellà No ho sé

5. La tele normalment la mires en...

Valencià Castellà No ho sé

6. Quina llengua parles a l'escola amb els amiguets/tes de classe?

Valencià Castellà No ho sé

7. I, amb la mestra/e?

Valencià Castellà No ho sé

8. Quina llengua estudies a l'escola?

Valencià Castellà No ho sé

9. Quina t'agrada més?

Valencià Castellà No ho sé

10. Quina llengua és més fàcil o entens millor?

Valencià Castellà No ho sé

11. Quina és la teua llengua?

Valencià Castellà No ho sé

12. Quina llengua t'agrada més?

Valencià Castellà No ho sé